

TECHNOPARK ACCOUNTING IN THE AXIS OF DIGITAL TRANSFORMATION: TAX COMPLIANCE, FINANCIAL REPORTING AND INCENTIVE MANAGEMENT

Neşegül PARLAK*

*Ordu Üniversitesi, parlaknesegul@gmail.com

Received Date: 22.12.2025 Revised Date: 27.03.2026 Accepted Date: 20.07.2026.

Copyright © 2026 Neşegül PARLAK. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

The transition to a knowledge-based economy necessitates a transformation of accounting systems beyond mere financial record-keeping toward a comprehensive structure encompassing tax compliance, financial reporting quality, and incentive management. One of the areas where this transformation is most evident is Technology Development Zones (TDZs), where R&D, software, and design activities are concentrated. In Türkiye, incentives provided under Laws No. 4691 and 5746 differentiate accounting practices of technopark enterprises from traditional commercial firms and give rise to specific reporting challenges.

This study aims to examine the effects of digital transformation on technopark accounting with respect to tax compliance, financial reporting, and incentive management. The research adopts a qualitative research design and employs a multiple case study approach based on document analysis. In this context, financial statements, accounting policies, incentive reports, and audit documents of 15 technopark enterprises operating in Türkiye are analyzed.

The findings indicate that digital accounting infrastructures—particularly ERP systems and project-based tracking mechanisms—enhance the traceability of R&D expenditures and support the segregation of incentive-eligible activities within accounting records. However, the results also reveal ongoing deficiencies in the standardization of accounting and disclosure practices related to government incentives, with footnote disclosures remaining limited in most enterprises. Moreover, the findings demonstrate that digitalization functions not merely as an operational efficiency tool but as a strategic governance mechanism that strengthens transparency, auditability, and tax compliance.

Based on the empirical findings, the study proposes a conceptual model that integrates digital accounting processes for technopark enterprises, thereby offering guiding contributions to the academic literature as well as to practitioners and policymakers.

Keywords: Technopark Accounting, Digital Transformation, Government Incentives, Financial Reporting, Tax Compliance.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM EKSENİNDE TEKNOPARK MUHASEBESİ: VERGİSEL UYUM, FİNANSAL RAPORLAMA VE TEŞVİK YÖNETİMİ

ÖZET

Bilgi temelli ekonomiye geçiş süreci, muhasebe sistemlerinin yalnızca finansal kayıt tutma işleviyle sınırlı kalmayıp; vergisel uyum, finansal raporlama kalitesi ve teşvik yönetimini kapsayan bütüncül bir yapıya evrilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu dönüşümün en belirgin biçimde gözlemlendiği alanlardan biri, Ar-Ge, yazılım ve tasarım faaliyetlerinin yoğunlaştığı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)'dir. Türkiye'de 4691 ve 5746 sayılı Kanunlar çerçevesinde sağlanan teşvikler, technopark işletmelerinde muhasebe uygulamalarını klasik ticari işletmelerden ayırtırmakta ve özgün raporlama sorunlarını beraberinde getirmektedir.

Bu çalışma, dijital dönüşümün technopark muhasebesi üzerindeki etkilerini vergisel uyum, finansal raporlama ve teşvik yönetimi boyutlarıyla birlikte incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma deseni kapsamında yürütülmüş olup, doküman analizine dayalı çoklu örnek olay yaklaşımı benimsenmiştir. Bu kapsamda Türkiye'de faaliyet gösteren 15 technopark işletmesine ait finansal tablolar, muhasebe politikaları, teşvik raporları ve denetim dokümanları analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgular, dijital muhasebe altyapılarının—özellikle ERP sistemleri ve proje bazlı izleme mekanizmalarının—Ar-Ge harcamalarının izlenebilirliğini artırdığını ve teşvik kapsamındaki faaliyetlerin muhasebe kayıtlarında ayrıştırılmasını desteklediğini göstermektedir. Bununla birlikte, devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolarda sunumuna ilişkin uygulamalarda standardizasyon eksikliklerinin sürdüğü ve dipnot açıklamalarının çoğu işletmede sınırlı kaldığı tespit edilmiştir. Bulgular ayrıca, dijitalleşmenin yalnızca operasyonel bir verimlilik aracı değil, aynı zamanda şeffaflık, denetlenebilirlik ve vergisel uyumu güçlendiren stratejik bir yönetim unsuru olduğunu ortaya koymaktadır.

Çalışma, elde edilen ampirik bulgulara dayanarak, teknopark işletmeleri için dijital muhasebe süreçlerini bütünleştiren kavramsal bir model önermekte; bu yönüyle hem literatüre hem de uygulayıcılar ve politika yapıcılar açısından yol gösterici katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Teknopark Muhasebesi, Dijital Dönüşüm, Teşvik Muhasebesi, Finansal Raporlama, Vergisel Uyum

1. GİRİŞ

Bilgi temelli ekonomiye geçiş süreci, işletmelerin değer yaratma dinamiklerinde köklü bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Maddi olmayan varlıklar, Ar-Ge faaliyetleri ve yenilik kapasitesi, ekonomik büyüme ve rekabet gücünün temel belirleyicileri haline gelirken; bu dönüşüm muhasebe sistemlerinin rolünü de yeniden tanımlamıştır. Muhasebe sistemleri, yalnızca finansal işlemlerin kayıt altına alındığı teknik bir yapı olmaktan çıkarak; vergisel uyumun sağlanması, finansal raporlamanın güvenilirliği ve kurumsal yönetişimin desteklenmesi gibi çok boyutlu işlevler üstlenen stratejik bir bilgi sistemi niteliği kazanmıştır (IFAC, 2021).

Bu dönüşümün en belirgin biçimde gözlemlendiği alanlardan biri, Ar-Ge, yazılım ve tasarım faaliyetlerinin yoğunlaştığı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB)'dir. Yenilik temelli büyüme yaklaşımları, Ar-Ge faaliyetlerinin yalnızca teknolojik ilerleme açısından değil, aynı zamanda sürdürülebilir ekonomik büyüme açısından da kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Acemoglu, 2012: 546–548). Bu bağlamda teknoparklar, üniversite–sanayi iş birliğini destekleyen kurumsal yapıları ve kamu tarafından sağlanan teşvik mekanizmaları aracılığıyla bilgi temelli ekonominin önemli bileşenlerinden biri haline gelmiştir.

Türkiye’de teknopark işletmeleri, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında çeşitli vergisel teşviklerden yararlanmaktadır. Söz konusu teşvikler, işletmelere önemli mali avantajlar sağlamakla birlikte, muhasebe uygulamalarında klasik ticari işletmelerden farklı ve daha karmaşık bir yapı ortaya çıkarmaktadır. Özellikle teşvik kapsamındaki Ar-Ge faaliyetleri ile teşvik kapsamı dışındaki faaliyetlerin ayrıştırılması, Ar-Ge harcamalarının izlenmesi ve teşviklerin finansal tablolara doğru biçimde yansıtılması, teknopark muhasebesinin temel alanlarını oluşturmaktadır (Aktaş & Delen, 2021).

Teknopark muhasebesinin bu özgün yapısı, yalnızca vergisel uyum açısından değil; finansal raporlama kalitesi ve denetim süreçlerinin etkinliği açısından da kritik sonuçlar doğurmaktadır. Devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin düzenlemeler, işletmelere belirli sunum alternatifleri tanımakla birlikte, seçilen yöntemin tutarlı biçimde uygulanmasını ve finansal tablo kullanıcılarının doğru bilgilendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede teşviklerin muhasebeleştirilmesi ve açıklanmasına ilişkin

uygulamalar, finansal tabloların karşılaştırılabilirliği ve şeffaflığı üzerinde doğrudan etkili olmaktadır (Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu [KGK], 2023).

Dijital dönüşüm, teknopark muhasebesinde ortaya çıkan bu karmaşık yapının yönetilmesinde önemli bir potansiyel sunmaktadır. Entegre ERP sistemleri, elektronik belge uygulamaları ve proje bazlı izleme mekanizmaları, teşvik kapsamındaki faaliyetlerin ayrıştırılmasını kolaylaştırmakta; Ar-Ge harcamalarının izlenebilirliğini ve muhasebe kayıtlarının doğrulanabilirliğini artırmaktadır. Dijital muhasebe altyapıları, bilgi asimetrisinin azaltılmasına ve denetim süreçlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sağlayarak, kurumsal yönetim mekanizmalarını güçlendirmektedir (Jensen & Meckling, 1976; Appelbaum ve diğerleri, 2017).

Mevcut literatür incelendiğinde, Teknoloji Geliştirme Bölgelerine ilişkin çalışmaların ağırlıklı olarak vergisel teşviklerin ekonomik etkileri, mevzuat düzenlemelerinin kapsamı ve Ar-Ge faaliyetlerinin performans çıktıları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Kılıç & Ayvaz, 2011; Kutbay & Öz, 2017). Bununla birlikte, teknopark işletmelerinde dijital muhasebe altyapılarının vergisel uyum, teşvik muhasebesi ve finansal raporlama süreçleri üzerindeki etkilerini birlikte ve bütüncül bir çerçevede ele alan ampirik çalışmaların sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Özellikle dijital muhasebe sistemlerinin veri entegrasyonu, izlenebilirlik ve denetim izleri üzerindeki rolü, literatürde çoğunlukla dolaylı biçimde ele alınmakta; uygulama düzeyindeki farklılıklar yeterince derinlemesine analiz edilmemektedir (Kır, 2019; Aktaş & Delen, 2021).

Bu çalışma, söz konusu literatür boşluğundan hareketle, dijital dönüşümün teknopark muhasebesi üzerindeki etkilerini vergisel uyum, finansal raporlama ve teşvik yönetimi boyutlarıyla birlikte incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel araştırma deseni kapsamında yürütülmüş olup, doküman analizine dayalı çoklu örnek olay yaklaşımı benimsenmiştir. Bu kapsamda Türkiye’de faaliyet gösteren 15 teknopark işletmesine ait finansal tablolar, muhasebe politikaları, teşvik raporları ve denetim dokümanları analiz edilmiştir.

Bu yönüyle çalışma, teknopark muhasebesini yalnızca mevzuata uyum sağlayan teknik bir süreç olarak değil; dijital dönüşümle birlikte şekillenen, şeffaflık, izlenebilirlik ve kurumsal yönetim boyutlarını içeren dinamik bir sistem olarak ele almaktadır. Elde edilen bulgulara dayanarak önerilen kavramsal modelin, hem akademik literatüre katkı sağlaması hem de uygulayıcılar ve politika yapımcılar açısından yol gösterici olması beklenmektedir.

2. KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal dayanakları ile teknoparkların yapısal özellikleri ele alınmakta; bu bölgelerde uygulanan muhasebe sistemlerinin dijital dönüşüm süreciyle olan etkileşimi açıklanmaktadır. Bölüm, dijital muhasebe uygulamalarının teknopark muhasebesindeki rolünü açıklayacak kuramsal ve kavramsal çerçeveyi ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2.1. Kuramsal Çerçeve: Acente Teorisi ve Dijital Muhasebe Yaklaşımı

Teknopark işletmelerinde muhasebe uygulamalarının kuramsal temeli, büyük ölçüde Acente Teorisi çerçevesinde açıklanabilmektedir. Acente Teorisi, işletme sahipleri (asal) ile yöneticiler (acente) arasındaki bilgi asimetrisi ve çıkar çatışmalarının, raporlama ve denetim

ihtiyacını artırdığını ileri sürmektedir (Jensen ve Meckling, 1976). Bu bağlamda muhasebe sistemleri, yalnızca finansal bilgi üretimine hizmet eden teknik araçlar değil; aynı zamanda bilgi asimetrisini azaltan ve hesap verebilirliği güçlendiren temel yönetim mekanizmaları olarak değerlendirilmektedir.

Teknopark işletmeleri açısından bu bilgi asimetrisi, kamu otoriteleri ile işletmeler arasındaki ilişkide daha belirgin bir nitelik kazanmaktadır. Devlet tarafından sağlanan Ar-Ge ve tasarım teşvikleri, işletmelerin belirli koşulları yerine getirmesini zorunlu kılmakta; bu durum, teşvikten yararlanan işletmelerin raporlama ve belgelendirme yükümlülüklerini artırmaktadır. Dolayısıyla teknopark muhasebesinde muhasebe kayıtlarının doğruluğu, izlenebilirliği ve denetlenebilirliği, yalnızca işletme içi paydaşlar açısından değil, kamu otoriteleri açısından da kritik bir önem taşımaktadır (IFAC, 2021).

Dijital muhasebe sistemleri, Acente Teorisi bağlamında ortaya çıkan bu sorunların yönetilmesinde önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Entegre ERP sistemleri, elektronik belge uygulamaları ve otomatik raporlama mekanizmaları, bilgi üretim sürecini hızlandırmakta; yöneticilerin takdir alanını daraltarak raporlama risklerini azaltmaktadır. Bu yönüyle dijital muhasebe altyapıları, acente maliyetlerinin düşürülmesine ve kurumsal denetim kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır (Appelbaum ve diğerleri, 2017).

2.2. Kavramsal Çerçeve: Teknopark Muhasebesinde Ayırıştırma Prensibi

Teknopark muhasebesinin en temel kavramsal dayanağını ayırıştırma prensibi oluşturmaktadır. Ayırıştırma prensibi, teknopark işletmelerinin teşvik kapsamındaki Ar-Ge, yazılım ve tasarım faaliyetleri ile teşvik kapsamı dışında kalan ticari veya idari faaliyetlerinin muhasebe kayıtlarında açık ve şeffaf biçimde ayrılmasını ifade etmektedir. Bu prensip, hem vergisel uyumun sağlanması hem de finansal raporlamanın doğruluğu açısından merkezi bir öneme sahiptir (Aktaş ve Delen, 2021).

Ayırıştırma prensibi üç temel düzeyde uygulanmaktadır. Birinci düzey, gelirlerin ayrıştırılmasıdır. Teşvik kapsamındaki faaliyetlerden elde edilen gelirler ile diğer ticari gelirlerin ayrı hesaplarda izlenmesi, teşvikten yararlanma koşullarının denetlenebilirliğini artırmaktadır. İkinci düzey, giderlerin ayrıştırılmasıdır. Ar-Ge projelerine doğrudan ilişkin personel, malzeme ve hizmet giderlerinin proje bazlı olarak izlenmesi, teşviklerin doğru hesaplanmasını mümkün kılmaktadır. Üçüncü düzey ise faaliyet bazlı ayırıştırma; bu aşamada işletmenin teşvikli ve teşviksiz faaliyetleri operasyonel olarak da ayrıştırılmakta ve muhasebe kayıtları bu ayrımı destekleyecek biçimde yapılandırılmaktadır (Kır, 2019).

Ayırıştırma prensibinin etkin biçimde uygulanamaması, teknopark muhasebesinde önemli risk alanları yaratmaktadır. Bu riskler arasında teşvikten hatalı yararlanma, finansal tabloların gerçeği yansıtmaması ve denetim süreçlerinde ihtilafların ortaya çıkması sayılabilir. Bu nedenle ayırıştırma prensibi, teknopark muhasebesinde yalnızca teknik bir muhasebe tercihi olarak değil; aynı zamanda yönetim ve denetim aracı olarak değerlendirilmelidir.

2.3. Teşvik Muhasebesi ve Finansal Raporlama Standartları (TMS 20 – TMS 38 – TMS 1)

Teknopark işletmelerinde devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesi ve sunumu, TMS 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması

Standardı (IAS 20) çerçevesinde ele alınmaktadır. TMS 20, devlet teşviklerinin finansal tablolara yansıtılmasında işletmelere belirli sunum alternatifleri tanımakta; ancak seçilen yöntemin tutarlı biçimde uygulanmasını ve finansal tablo kullanıcılarını yanıltmayacak düzeyde açıklama yapılmasını zorunlu kılmaktadır (IFRS Foundation, IAS 20).

Teknopark uygulamalarında teşviklerin muhasebeleştirilmesi, çoğu zaman Ar-Ge harcamaları ve maddi olmayan duran varlıklarla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Standardı (IAS 38), teknopark muhasebesi açısından tamamlayıcı bir role sahiptir. Araştırma ve geliştirme aşamaları arasındaki ayrım, harcamaların giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi açısından belirleyici olmakta; bu ayrım teşvik muhasebesinin doğruluğu üzerinde doğrudan etkili olmaktadır (IFRS Foundation, IAS 38).

Finansal tabloların sunumuna ilişkin genel ilkeler ise TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardı kapsamında belirlenmektedir. TMS 1, finansal tabloların anlaşılabilir, karşılaştırılabilir ve gerçeğe uygun sunumunu esas almakta; kalemlerin netleştirilmesine ilişkin genel ilkeleri ortaya koymaktadır. Bu çerçevede teknopark muhasebesinde teşviklerin sunumu, TMS 20'nin sağladığı özel düzenlemeler ile TMS 1'in genel sunum ilkeleri birlikte dikkate alınarak değerlendirilmelidir (KGK, 2023).

2.4. Dijital Muhasebe Sistemleri ve Teknopark Uygulamaları

Dijital muhasebe sistemleri, teknopark muhasebesinde ayrıştırma prensibinin etkin biçimde uygulanmasını mümkün kılan temel altyapıyı oluşturmaktadır. ERP tabanlı muhasebe sistemleri, proje bazlı maliyet izleme modülleri ve elektronik belge uygulamaları, Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin verilerin bütüncül ve tutarlı biçimde izlenmesine olanak sağlamaktadır. Bu sistemler, manuel muhasebe uygulamalarına kıyasla hata riskini azaltmakta ve denetim izlerini güçlendirmektedir (Appelbaum ve diğerleri, 2017).

Dijital dönüşümün teknopark muhasebesine katkısı, yalnızca muhasebe süreçlerinin hızlanması ve operasyonel verimliliğin artırılması ile sınırlı değildir. Entegre dijital muhasebe ve bilgi sistemleri; teşviklere konu faaliyetlerin izlenmesi, harcamaların proje bazında ayrıştırılması ve mevzuata uygunluğun sürekliliğinin sağlanması açısından kritik bir işlev üstlenmektedir. Bu sistemler aracılığıyla teşvik süresi aşımı, teşvik kapsamı dışındaki faaliyetlerin hatalı biçimde raporlanması veya personel zaman kayıtlarına ilişkin uyumsuzluklar erken aşamada tespit edilebilmekte; böylece vergisel riskler oluşmadan önce önleyici kontrol mekanizmaları devreye sokulabilmektedir (Aktaş ve Delen, 2021). Ayrıca dijital muhasebe altyapılarının sağladığı veri bütünlüğü ve izlenebilirlik, teknopark işletmelerinde teşvik uygulamalarının denetim süreçlerine entegrasyonunu kolaylaştırmakta ve vergisel uyumun sürdürülebilirliğini destekleyen stratejik bir yönetim aracı olarak öne çıkmaktadır (Barlas ve Aybek, 2024).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Tasarımı

Bu çalışma, dijital dönüşümün teknopark muhasebesi üzerindeki etkilerini derinlemesine anlamayı amaçlayan nitel araştırma tasarımına sahiptir. Araştırmada, karmaşık ve bağlamsal nitelik taşıyan muhasebe uygulamalarının bütüncül biçimde incelenmesi için örnek olay yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı,

muhasabe uygulamalarının yalnızca “nasıl” gerçekleştiğini değil; aynı zamanda “neden” ve “hangi koşullarda” ortaya çıktığını açıklamada uygun bir çerçeve sunmaktadır (Creswell, 2014; Yin, 2018).

Bu bağlamda çalışma, teknopark işletmelerinde dijital muhasabe altyapılarının (ERP, e-belge ve proje bazlı izleme mekanizmaları) vergisel uyum, finansal raporlama ve teşvik yönetimi süreçleriyle olan ilişkisini, dokümanlar üzerinden izlenebilir kanıtlar temelinde değerlendirmektedir.

3.2. Araştırma Evreni ve Örneklem

Araştırmının evrenini, Türkiye’de faaliyet gösteren Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan işletmeler oluşturmaktadır. Örneklem, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme, araştırma sorusuyla doğrudan ilişkili bilgiye sahip birimlerin seçilmesine olanak tanınması nedeniyle nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılmaktadır (Patton, 2015).

Bu kapsamda örnekleme dâhil edilen işletmeler aşağıdaki ölçütler esas alınarak seçilmiştir:

- TGB bünyesinde en az üç yıldır faaliyet göstermesi,
- Ar-Ge, yazılım veya tasarım faaliyetlerinden aktif olarak teşvikten yararlanıyor olması,
- Dijital muhasabe altyapısına (ERP, e-belge, proje bazlı izleme) sahip olması,
- Finansal raporlama süreçlerine ilişkin dokümanlara erişim sağlanabilmesi.

Bu ölçütler doğrultusunda İstanbul, Ankara ve İzmir’de faaliyet gösteren toplam 15 teknopark işletmesinin kamuya açık raporları araştırma kapsamına alınmıştır. İşletmeler, gizlilik ve etik ilkeler gereği T1–T15 biçiminde kodlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Yöntemleri ve Veri Kaynakları

Araştırmada veriler, doküman analizi ve ikincil veri incelemesi yoluyla toplanmıştır. Doküman analizi, muhasabe ve raporlama uygulamalarının yazılı ve resmî kayıtlar üzerinden sistematik biçimde incelenmesine olanak sağlamaktadır (Bowen, 2009). Bu yaklaşım, özellikle teşvik uygulamaları, finansal raporlama ve denetim izleri gibi alanlarda, kurumsal uygulamaların somut çıktılar üzerinden değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır.

Bu kapsamda incelenen başlıca veri kaynakları şunlardır:

- İşletmelere ait finansal tablolar ve dipnotlar,
- Ar-Ge ve teşvik raporları,
- Muhasebe politikaları ve hesap planları,
- Bağımsız denetim raporları,
- İlgili mevzuat ve standart metinleri (TMS/TFRS).

Veri kaynaklarının çeşitlendirilmesiyle veri üçgenlemesi sağlanmış; böylece bulguların tutarlılığı ve geçerliliği güçlendirilmiştir (Yin, 2018).

3.4. Veri Analizi Süreci

Toplanan veriler, betimsel ve tematik analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. İlk aşamada dokümanlar sistematik biçimde incelenmiş; teşvik muhasebesi, finansal raporlama ve dijital muhasabe uygulamalarına ilişkin ifadeler kodlanmıştır. İkinci aşamada

bu kodlar, anlam bütünlüğü ve tekrar eden örüntüler esas alınarak tematik başlıklar altında sınıflandırılmıştır.

Analiz sürecinde oluşturulan temel temalar şunlardır:

- Gelir ve giderlerin ayrıştırılması,
- Teşviklerin muhasebeleştirilmesi ve sunumu,
- Dijital muhasebe altyapılarının rolü,
- Vergisel uyum ve denetim izlenebilirliği.

Tematik analiz, nitel verilerde tekrar eden örüntülerin belirlenmesine olanak sağlayarak araştırma sorularının sistematik biçimde yanıtlanmasını mümkün kılmaktadır (Braun ve Clarke, 2006).

3.5. Geçerlilik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenirlik, nicel çalışmalardan farklı ölçütlerle değerlendirilmektedir. Bu çalışmada inandırıcılık, aktarılabilirlik ve doğrulanabilirlik ilkeleri esas alınmıştır (Lincoln & Guba, 1985). Bu doğrultuda:

- Veri üçgenlemesi kullanılarak bulguların tutarlılığı artırılmış,
- Kodlama ve tema oluşturma süreci raporlanarak analiz adımlarının izlenebilirliği güçlendirilmiş,
- Bulguların dokümanlara dayalı olarak sunulmasına ve yorumsal çıkarımların açık biçimde ayrıştırılmasına özen gösterilmiştir.

Bu yaklaşım, araştırma sonuçlarının metodolojik açıdan izlenebilir ve denetlenebilir olmasını desteklemektedir.

3.6. Etik İlkeler ve Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sürecinde etik ilkelere azami özen gösterilmiştir. İncelenen işletmelere ait veriler anonimleştirilmiş; şirket isimleri, proje detayları ve ticari sır niteliğindeki bilgiler paylaşılmamıştır. Çalışma, kamuya açık dokümanlar üzerinden yürütülmüştür.

Araştırmanın temel sınırlılığı, örneklemin nitel araştırma tasarımı gereği genellenebilirlik iddiası taşıyamamasıdır. Bulgular, incelenen örnek olaylarla sınırlı olup, farklı teknoparklar veya sektörler için farklı sonuçlar ortaya çıkabilir. Bununla birlikte çalışma, teknopark muhasebesi alanında kavramsal ve uygulamaya dönük çıkarımlar üretmesi bakımından önemli bir katkı sunmaktadır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, teknopark işletmelerinde dijital muhasebe uygulamalarının vergisel uyum, finansal raporlama ve teşvik yönetimi süreçlerine yansımalarına ilişkin bulgular sunulmaktadır. Bulgular, kamuya açık dokümanlar üzerinde gerçekleştirilen doküman analizi ve örnek olay incelemeleri sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda oluşturulan temalar çerçevesinde ele alınmıştır. Sunulan bulgular, incelenen örneklemele sınırlı olup genelleme amacı taşımamaktadır.

4.1. Gelir ve Giderlerin Ayrıştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde, teknopark işletmelerinde teşvik kapsamındaki faaliyetler ile teşvik kapsamı dışında kalan faaliyetlerin muhasebe kayıtlarında nasıl ayrıştırıldığına ilişkin bulgular sunulmaktadır. İncelenen finansal tablolar, dipnotlar ve muhasebe politikaları,

ayrıştırma uygulamalarının incelenen işletmelerde mevcut olduğunu; ancak uygulama düzeyinin işletmeler arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Doküman analizine göre, incelenen 15 teknopark işletmesinin tamamında teşvikli ve teşviksiz faaliyetlerin ayrıştırılmasına yönelik muhasebe uygulamalarına yer verilmektedir. Bununla birlikte, bazı işletmelerde ayrıştırmanın ağırlıklı olarak hesap bazında gerçekleştirildiği, bazı işletmelerde ise proje ve faaliyet bazlı daha ayrıntılı izleme mekanizmalarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Özellikle proje bazlı ayrıştırmanın uygulandığı işletmelerde, Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin gelir ve giderlerin daha ayrıntılı biçimde izlenebildiği gözlemlenmiştir. Gelir ve giderlerin ayrıştırılmasına ilişkin bulgular, Tablo 1’de özetlenmektedir.

Tablo 1. Teknopark İşletmelerinde Gelir ve Gider Ayrıştırma Uygulamaları

Ayrıştırma Boyutu	İşletme Grubu	Uygulama Biçimi	Bulgusal Açıklama
Hesap Bazlı Ayrıştırma	T2, T5, T9	Gelir ve giderlerin ayrı hesaplarda izlenmesi	Teşvik kapsamındaki ve kapsam dışı faaliyetlere ilişkin gelir ve giderler hesap bazında ayrıştırılmakta; ancak proje bazlı ayrıştırma sınırlı kalmaktadır.
Proje Bazlı Ayrıştırma	T3, T7, T11	Proje kodları ve maliyet merkezleri üzerinden izleme	Ar-Ge projelerine ilişkin gelir ve giderler proje kodları ve merkez maliyet yapıları aracılığıyla izlenmekte; ayrıştırma daha derinlikli biçimde uygulanmaktadır.
Ayrıştırma Derinliği	İncelenen işletmeler (n=15)	Uygulama düzeyi farklılık göstermektedir	İncelenen işletmelerde ayrıştırma uygulaması bulunmakla birlikte, ayrıştırmanın kapsamı ve derinliği işletmeler arasında değişmektedir.

Tablo 1’de sunulan bulgular, teknopark işletmelerinde ayrıştırma uygulamalarının varlığından ziyade uygulama derinliğinin belirleyici olduğunu göstermektedir. Hesap bazlı ayrıştırmanın ağırlıkta olduğu işletmelerde, teşvikli faaliyetlerin izlenebilirliği daha sınırlı kalırken; proje bazlı ayrıştırmanın uygulandığı işletmelerde muhasebe kayıtlarının daha ayrıntılı ve izlenebilir bir yapı kazandığı görülmektedir. Bu durum, ayrıştırma düzeyinin teşvik yönetimi ve raporlama süreçleri üzerinde etkili bir unsur olduğunu göstermektedir.

4.2. Teşviklerin Muhasebeleştirilmesi ve Sunumuna İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde, teknopark işletmelerinde devlet teşviklerinin muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolarda sunumuna ilişkin uygulamalara dair bulgular ele alınmaktadır. İncelenen finansal tablolar ve muhasebe politikaları, teşviklerin muhasebeleştirilmesi ve sunumuna ilişkin uygulamaların işletmeler arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Doküman analizine göre, bazı işletmelerin teşvikleri gelir tablosunda diğer gelirler altında raporladığı; bazı işletmelerin ise teşvikleri ilgili giderlerle ilişkilendirerek sunduğu tespit edilmiştir. Her iki uygulamanın da finansal raporlama standartlarının tanıdığı çerçeve içinde yer aldığı görülmekle birlikte, teşviklere ilişkin dipnot açıklamalarının çoğu işletmede sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Özellikle teşviklerin tutarı, kapsamı, süresi ve koşullarına ilişkin açıklamaların ayrıntı düzeyinin düşük olduğu belirlenmiştir. Teşviklerin muhasebeleştirilmesi ve sunumuna ilişkin bulgular Tablo 2’de özetlenmektedir.

Tablo 2. Teknopark İşletmelerinde Teşviklerin Muhasebeleştirilmesi ve Sunum Uygulamaları

Uygulama Boyutu	İşletme Grubu	Uygulama Biçimi	Bulgusal Açıklama
Gelir Olarak Sunum	T1, T4, T6	Gelir tablosunda diğer gelirler altında raporlama	Teşvikler gelir unsuru olarak gösterilmekte; ancak faaliyet bazlı etkiler sınırlı açıklanmaktadır.
Giderle İlişkilendirme	T3, T7, T11	İlgili giderlerle ilişkilendirilerek sunum	Teşvikler maliyet unsurlarıyla ilişkilendirilmekte; yönetime ilişkin gerekçeler dipnotlarda ayrıntılandırılmamaktadır.
Dipnot Açıklamaları	İncelenen işletmeler (n=15)	Sınırlı ve genel açıklamalar	Teşvik tutarları, dönem kapsamı ve koşullara ilişkin açıklamaların yetersiz olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 2’de yer alan bulgular, teknopark işletmelerinde teşvik muhasebesine ilişkin temel sorunun kullanılan muhasebeleştirme yönteminden ziyade raporlama şeffaflığı ve dipnot açıklama düzeyi ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Dipnot açıklamalarının sınırlı olması, finansal tablo kullanıcılarının teşviklerin işletmenin finansal durumu üzerindeki etkisini ayrıntılı biçimde değerlendirmesini güçleştirmektedir. Bu bulgu, teknopark muhasebesinde raporlama uygulamalarının geliştirilmesine yönelik bir ihtiyaç alanına işaret etmektedir.

4.3. Dijital Muhasebe Altyapılarının Kullanımına İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde, teknopark işletmelerinde dijital muhasebe altyapılarının kullanım düzeyine ve bu altyapıların muhasebe süreçlerine yansımalarına ilişkin bulgular sunulmaktadır. İncelenen dokümanlar, incelenen işletmelerde e-belge uygulamalarının kullanıldığını; buna karşılık ERP sistemlerinin kullanım derinliğinin işletmeler arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Doküman analizi kapsamında, bazı işletmelerde ERP sistemlerinin proje bazlı izleme ve raporlama amacıyla etkin biçimde kullanıldığı; bazı işletmelerde ise ERP kullanımının ağırlıklı olarak genel muhasebe işlemleriyle sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Proje bazlı ERP kullanımının bulunduğu işletmelerde, Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin maliyet ve gelirlerin daha ayrıntılı biçimde izlenebildiği gözlemlenmiştir. Dijital muhasebe altyapılarının kullanım düzeyine ilişkin bulgular Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3. Teknopark İşletmelerinde Dijital Muhasebe Altyapılarının Kullanım Düzeyi

Dijital Altyapı Türü	İşletme Grubu	Kullanım Biçimi	Bulgusal Açıklama
E-Belge Uygulamaları	İncelenen işletmeler (n=15)	Zorunlu kullanım	E-belge uygulamaları incelenen işletmelerde kullanılmaktadır.
ERP Sistemleri	T3, T7, T11	Proje bazlı izleme ve raporlama	Ar-Ge projeleri ve teşvikli faaliyetler ERP üzerinden izlenmektedir.
ERP Sistemleri	T2, T5, T9	Sınırlı kullanım	ERP sistemleri ağırlıklı olarak genel muhasebe amaçlı kullanılmaktadır.

Tablo 3'te yer alan bulgular, dijital muhasebe altyapılarının varlığından ziyade kullanım biçimi ve entegrasyon düzeyinin muhasebe uygulamalarının niteliği üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. ERP sistemlerini proje bazlı izleme amacıyla kullanan işletmelerde, muhasebe kayıtlarının daha ayrıntılı ve izlenebilir bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

4.4. Vergisel Uyum ve Denetim İzlenebilirliğine İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde, dijital muhasebe altyapılarının vergisel uyum ve denetim izlenebilirliği üzerindeki etkilerine ilişkin bulgular ele alınmaktadır. İncelenen denetim raporları ve finansal dokümanlar, dijital muhasebe altyapılarının kullanım düzeyi ile denetim süreçlerinin işleyişi arasında ilişki bulunduğunu göstermektedir.

Doküman analizine göre, dijital muhasebe altyapılarının proje bazlı izleme ve belge bütünlüğünü destekleyecek biçimde kullanıldığı işletmelerde, denetim süreçlerinde talep edilen ek belge sayısının daha sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Buna karşılık, dijital entegrasyon düzeyinin düşük olduğu işletmelerde, denetim süreçlerinin daha fazla belge talebi ve açıklama gerektirdiği belirlenmiştir. Vergisel uyum ve denetim izlenebilirliğine ilişkin bulgular Tablo 4'te özetlenmektedir.

Tablo 4. Dijital Muhasebe Altyapıları ve Denetim İzlenebilirliği

İnceleme Boyutu	İşletme Grubu	Gözlenen Durum	Bulgusal Açıklama
Vergisel Uyum	T3, T7, T11	Yüksek izlenebilirlik	Teşvikli işlemler geriye dönük olarak daha kolay izlenebilmektedir.
Denetim Süreçleri	T3, T7, T11	Daha az düzeltme ihtiyacı	Belge bütünlüğü ve kayıt tutarlılığı daha yüksektir.
Denetim Süreçleri	T2, T5, T9	Daha fazla belge talebi	Dijital izleme mekanizmalarının sınırlı olması süreci uzatmaktadır.

Tablo 4'te sunulan bulgular, dijital muhasebe altyapılarının vergisel uyum ve denetim izlenebilirliği açısından kolaylaştırıcı bir işlev üstlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte bulgular, dijitalleşmenin tek başına yeterli olmadığını; altyapıların nasıl yapılandırıldığı ve hangi amaçlarla kullanıldığının belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

4.5. Temalar Arası Yapısal Örüntülere İlişkin Bulgular

Bu araştırma kapsamında elde edilen bulgular bütüncül olarak değerlendirildiğinde, teknopark işletmelerinde muhasebe uygulamalarının tekil uygulamalardan ziyade, birbirleriyle ilişkili temalar etrafında şekillendiği görülmektedir. İncelenen örnek olaylar, muhasebe uygulamalarındaki farklılıkların yalnızca teknik muhasebe tercihlerinden kaynaklanmadığını; belirli yapısal eksenlerin birlikte işleyişi sonucunda ortaya çıktığını göstermektedir.

Araştırma bulguları, teknopark muhasebesinde üç temel eksenin öne çıktığını ortaya koymaktadır. Bu eksenler; ayrıştırma düzeyi, dijital entegrasyon düzeyi ve raporlama şeffaflığıdır. Her bir eksen, muhasebe uygulamalarının belirli bir boyutunu temsil etmekle birlikte, uygulamada bu unsurlar birbirinden bağımsız şekilde işlememekte; aksine karşılıklı etkileşim içerisinde muhasebe uygulamalarının genel niteliğini belirlemektedir.

Ayrıştırma düzeyi, gelir, gider ve faaliyetlerin teşvik kapsamına göre muhasebe kayıtlarında ne ölçüde ayrıştırıldığını ifade etmektedir. Bulgular, ayrıştırmanın yalnızca hesap bazında yapıldığı işletmelerde teşvikli faaliyetlerin izlenebilirliğinin sınırlı kaldığını; proje ve faaliyet bazlı ayrıştırmanın uygulandığı işletmelerde ise muhasebe kayıtlarının daha ayrıntılı ve tutarlı bir yapı kazandığını göstermektedir. Bu durum, ayrıştırma düzeyinin teknopark muhasebesinde teşvik yönetiminin etkinliği açısından kritik bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır.

Dijital entegrasyon düzeyi, muhasebe süreçlerinin ERP sistemleri, e-belge uygulamaları ve proje bazlı izleme mekanizmalarıyla ne ölçüde desteklendiğini yansıtmaktadır. Araştırma bulguları, dijital altyapıların muhasebe süreçlerine sınırlı düzeyde entegre edildiği işletmelerde muhasebe uygulamalarının daha çok manuel süreçlere dayandığını; buna karşılık dijital entegrasyonun yüksek olduğu işletmelerde muhasebe kayıtlarının doğruluğu ve geriye dönük izlenebilirliğinin arttığını göstermektedir.

Raporlama şeffaflığı ise teşviklerin finansal tablolarda ve dipnotlarda açıklanma düzeyini ifade etmektedir. Bulgular, teşviklerin muhasebeleştirilme yöntemlerinden bağımsız olarak, açıklama düzeyinin sınırlı kaldığı durumlarda finansal raporların kullanıcılar açısından anlamlılığının azaldığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda raporlama şeffaflığı, teknopark muhasebesinde muhasebe uygulamalarının değerlendirilmesi açısından tamamlayıcı bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Bu üç eksenin birlikte değerlendirilmesi, teknopark muhasebesinde ortaya çıkan uygulama farklılıklarının yalnızca muhasebe tekniklerinden değil; ayrıştırma uygulamaları, dijital altyapı kullanımı ve raporlama şeffaflığı arasındaki yapısal ilişkilerden kaynaklandığını göstermektedir. Araştırma bulguları, bu unsurlardan birinin zayıf olduğu durumlarda muhasebe uygulamalarının bütüncül ve izlenebilir bir yapı kazanmakta zorlandığını; buna karşılık söz konusu eksenlerin birlikte ele alındığı işletmelerde muhasebe uygulamalarının daha tutarlı bir nitelik sergilediğini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle elde edilen bulgular, teknopark muhasebesinde temalar arası yapısal örüntünün anlaşılmasına yönelik açıklayıcı bir çerçeve sunmaktadır.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, dijital dönüşümün teknopark işletmelerindeki muhasebe uygulamalarına etkilerini vergisel uyum, finansal raporlama ve teşvik yönetimi boyutlarıyla birlikte incelemiştir. Doküman analizine dayalı çoklu örnek olay yaklaşımıyla elde edilen bulgular, teknopark muhasebesinin yalnızca mevzuata uyum sağlayan teknik bir süreç olarak değerlendirilmesinin yetersiz kaldığını; muhasebe uygulamalarının ayrıştırma düzeyi, dijital entegrasyon ve raporlama şeffaflığı eksenlerinde bütüncül bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır.

Araştırma bulguları, teknopark işletmelerinde teşvik kapsamındaki faaliyetler ile teşvik kapsamı dışındaki faaliyetlerin muhasebe kayıtlarında ayrıştırılmasına yönelik uygulamaların genel olarak mevcut olduğunu göstermektedir. Ancak bu ayrıştırmanın uygulama derinliği işletmeler arasında farklılık göstermektedir. Gelir ve giderlerin yalnızca hesap bazında ayrıştırıldığı işletmelerde teşvikli faaliyetlerin izlenebilirliğinin sınırlı kaldığını; proje ve faaliyet bazlı ayrıştırmanın uygulandığı işletmelerde ise muhasebe kayıtlarının daha

ayrıntılı ve izlenebilir bir yapı kazandığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, teknopark muhasebesinde ayrıştırma prensibinin merkezi bir rol üstlendiğini vurgulayan önceki çalışmalarla örtüşmektedir (Aktaş ve Delen, 2021; Kır, 2019).

Dijital muhasebe altyapılarına ilişkin bulgular, ERP sistemleri ve proje bazlı izleme mekanizmalarının kullanım düzeyinin muhasebe uygulamalarının niteliği üzerinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Dijital altyapıların yalnızca yasal zorunlulukları yerine getirmek amacıyla kullanıldığı işletmeler ile bu altyapıların teşvik yönetimi ve raporlama süreçlerine entegre edildiği işletmeler arasında belirgin farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sonuç, dijital dönüşümün otomatik olarak muhasebe kalitesini artırmadığını; dijital sistemlerin etkinliğinin kullanım biçimi ve entegrasyon düzeyiyle yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu yönüyle bulgular, dijital muhasebe sistemlerini yönetim ve denetim mekanizmalarıyla ilişkilendiren literatürle uyumludur (Appelbaum ve diğerleri, 2017).

Teşviklerin muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolarda sunumuna ilişkin bulgular, işletmeler arasında farklı uygulamaların benimsendiğini göstermektedir. Her ne kadar bu farklılıklar finansal raporlama standartlarının tanıdığı esneklik çerçevesinde değerlendirilebilse de, çalışmada asıl sorun alanının teşviklerin sunum biçiminden ziyade dipnot açıklamalarının yetersizliği olduğu tespit edilmiştir. Teşviklerin tutarı, kapsamı ve koşullarına ilişkin açıklamaların sınırlı kalması, finansal tablo kullanıcılarının teşviklerin işletmenin finansal durumu üzerindeki etkisini sağlıklı biçimde değerlendirmesini güçleştirmektedir. Bu bulgu, teknopark muhasebesinde raporlama şeffaflığının artırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Vergisel uyum ve denetim izlenebilirliğine ilişkin bulgular, dijital muhasebe altyapılarının bu süreçlerde kolaylaştırıcı bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Dijital entegrasyon düzeyi yüksek olan işletmelerde, denetim süreçlerinde belge bütünlüğünün daha güçlü olduğu ve ek belge taleplerinin daha sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Buna karşılık, dijital izleme mekanizmalarının sınırlı olduğu işletmelerde denetim süreçlerinin daha fazla açıklama ve belge gerektirdiği tespit edilmiştir. Bu sonuç, dijital muhasebe sistemlerinin teknopark muhasebesinde vergisel risklerin yönetilmesine katkı sağlayan stratejik bir araç olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular birlikte değerlendirildiğinde, teknopark muhasebesinde ortaya çıkan uygulama farklılıklarının tekil muhasebe tercihlerinden ziyade, ayrıştırma düzeyi, dijital entegrasyon ve raporlama şeffaflığı arasındaki etkileşimden kaynaklandığı görülmektedir. Bu üç eksenin birlikte ele alındığı işletmelerde muhasebe uygulamalarının daha tutarlı ve izlenebilir bir yapı kazandığı; eksenlerden birinin zayıf kaldığı durumlarda ise muhasebe uygulamalarının bütüncül bir nitelik sergilemekte zorlandığı tespit edilmiştir.

Bu çalışma, elde edilen ampirik bulgulara dayanarak, teknopark işletmeleri için dijital muhasebe süreçlerini bütünleştiren kavramsal bir çerçeve önermektedir. Söz konusu çerçeve, dijital muhasebe altyapılarının yalnızca operasyonel verimlilik aracı olarak değil; teşvik yönetimi, vergisel uyum ve kurumsal yönetimi destekleyen stratejik bir unsur olarak

ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu yönüyle çalışma, teknopark muhasebesini dijital dönüşüm bağlamında yeniden konumlandırarak literatüre katkı sunmaktadır.

Araştırmanın temel sınırlılığı, nitel araştırma tasarımı gereği genellenebilirlik iddiası taşımamasıdır. Bulgular, incelenen örnek olaylarla sınırlı olup, farklı teknoparklar veya sektörler için farklı sonuçlar ortaya çıkabilir. Gelecek çalışmaların, nicel yöntemler veya karma araştırma tasarımları kullanarak dijital muhasebe uygulamalarının teknopark performansı, vergisel riskler ve denetim çıktıları üzerindeki etkilerini daha geniş örneklemlemlerle incelemesi, bu alandaki literatürü zenginleştirecektir.

REFERENCES

- Acemoglu, D. (2012). Introduction to economic growth. *Journal of Economic Theory*, 147(2), 545–550. <https://doi.org/10.1016/j.jet.2012.01.023>
- Aktaş, R., & Delen, S. (2021). Teknoloji geliştirme bölgelerindeki firmalara yönelik vergisel teşvik ve desteklerin muhasebe uygulamaları. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 14(2), 727–757. <https://doi.org/10.29067/muvu.713539>
- Appelbaum, D., Kogan, A., Vasarhelyi, M. A., & Yan, Z. (2017). Impact of business analytics and enterprise systems on managerial accounting. *International Journal of Accounting Information Systems*, 25, 29–44. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2017.03.003>
- Barlas, E., & Aybek, U. (2024). Teknoloji geliştirme bölgeleri yöneticilerine sağlanan muafiyet ve istisnaların vergi mevzuatına göre değerlendirilmesi. *Uluslararası İktisadi ve İdari Çalışmalar Dergisi*, 2(1), 1–19.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27–40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage Publications.
- IFAC. (2021). *Technology and the profession: A framework for future-ready accountants*. International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org>
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305–360. [https://doi.org/10.1016/0304-405X\(76\)90026-X](https://doi.org/10.1016/0304-405X(76)90026-X)
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK). (2023). *Türkiye Muhasebe Standartları*. <https://www.kgk.gov.tr>
- Kılıç, A., & Ayvaz, Ü. (2011). Üniversite-Sanayi-Devlet İşbirliğinin Sağlayıcısı Olarak Teknoparklar ve Teknoloji Transferi İşbirliklerinde Mevcut Durum. *Savunma Bilimleri Dergisi*, 10(2), 58-79
- Kır, K. (2019). *Teknoloji geliştirme bölgelerinin (Teknokent) vergi ve muhasebe uygulamaları açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sivas.

- Kutbay, H., & Öz, E. (2017). Ar-Ge harcamalarının ekonomik büyüme üzerine etkisi: Türkiye ve seçilmiş ülkelerde vergi teşvikleri boyutuyla ekonometrik analiz. *Maliye Dergisi*, 173, 331–361.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage Publications.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods* (4th ed.). Sage Publications.
- T.C. Resmî Gazete. (2001). 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu.
- T.C. Resmî Gazete. (2008). 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun.
- IFRS Foundation. (2023). IAS 20 Government grants and disclosure of government assistance. <https://www.ifrs.org>
- IFRS Foundation. (2023). IAS 38 Intangible assets. <https://www.ifrs.org>
- Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods* (6th ed.). Sage Publications.